بیرەوەری: شیعر و دەمانچەی ئاوی ... سەباح ڕەنجدەر

دوای وەستانی شەڕی ناوخۆ، کوردستان دابەش بوو بەسەر دوو دەڤەر و دوو دەسەڵاتدا. لەهەر بنکەیەکیاندا ئەدیبەکانیان داوەت دەکرد و دەبوون بە کوڕی نازدار و ڕێزلێگیراوی بنکەکان. ئەم داوەتکردنە وەك ڕێزگرتنێکی بەخششی ئەدەبی نەبوو، بەڵکو دەسەڵاتەکان وەك مەرامی تایبەتی و خۆدەرخستنێك و جۆرێك تاکتیك، ئەو مەرحەبا و خوانەیان بۆ ئەدیبەکان ڕەوا دەبینی. بۆ ئەدیبەکانیش جۆرێك ڕێکەوتی تاسەشکێن و ناوازە بوو، یەکتریان تێدا دەبینی و ئاگاداری بەرهەمی یەکتری دەبوون. بەرهەمی تازەی خۆشیان پێشکەش بە یەکتری دەکرد، پەیوەندییەك بەرجەستە دەبوو، پەیوەندیی ئەدەبی. ئا ئەوکات، تا ڕادەیەکی زۆر شارەکان هاتوچۆکردنیان تێدا قەدەغە بوو. لە بنکەی پەنجا ساڵەی دامەزراندنی: (پارتی دیموکراتی کوردستان)دا، کە لە ساڵی 1996 لە مەسیف بەڕێوەچوو، ئەدیبەکانی هەولێر و سلێمانی و کەرکووك و دهۆك، زۆربەیان داوەتی ئەم بنکەیە کرابوون. ئەوکات هەولێر لەژێر دەسەڵاتی: (یەکێتی نیشتیمانی کوردستان)دا بوو، ئێمە کە کۆمەڵێك ئەدیب بووین بانگهێشتی ئەم بنکەیە کرابووین. گوتیان دەبێ بچنە دەزگای... (ناوەکەیم لەبیر نەماوە)، بەڵام لە شوێنی پارێزگای کۆنی هەولێر و قایمقامیەتی ئێستا بوو، پسوولەی ڕێپێدانتان پێ بێت، ئینجا بازگە ڕێگاتان پێدەدا بچن، یان نا. بەو پێیەی: (محەمەد موکری) هەم هاوڕێمان بوو، هەم ئەدیبێکی سەدا سەد یەکێتی بوو، لەناو حیزبەکەیدا گوێی لێڕادەگیرا. داوامان لێی کرد کارئاسانییەکمان بۆ بکات. ئێمە: (عەبدوڵڵا سەڕاج، کەمال غەمبار، خالید حەمرین، بێتان جەلال، سامان دزەیی، ئەحمەد حەیران و من). وابزانم: (جەلیل کاکەوەیس)یشمان لەگەڵدابوو، یەکمان گرت و چووین بۆ ئەو دەزگایەی بۆیان دەستنیشان کردبووین و سڵاوی محەمەد موکریشمان پێبوو، کە چووینە ژوورەوە کارەبای ژوورەکەیان بڕی، بۆ ئەوەی گەرما هەراسانمان بکات: (ئەحمەد حەیران و سامان دزەیی) لە پێش پرسگەی دەزگاکەدا دەیان خورپەی کرد و بۆ ئەوەی قسەیەك لەگەڵ ئێمەدا بکەن، کە پێکەوە هاتووین و چ ئەرکێکمان بەسەر یەکترەوەیە، بە خشکە ئێمەیان جێهێشت و گەڕانەوە، کە ئێمە بە دەشکاوی و دەموچاوێکی تووڕەوە هاتینە دەرەوە لە نزیك دیواربەندی: (گیو موکریانی) چاودێری ئێمەیان دەکرد، ئەگەر ڕێگامان درا لەگەڵمان بێن، ئەگەر ڕێگاشمان نەدرا ئەو ساغ و سەلامەت. نە ئاو شێلوو بووە،

نە بەفریش شوێن پێیەکی لەسەردا جێ ماوە. ئەنجام بەرپرسەکە، کە شانی پێ ئەستێرەی تاریك بوو، ڕێگای پێ نەداین، (کەمال غەمبار) بوێرانە و لۆژیکانە و لەجێی خۆیدا قسەی بە بەرپرسەکە کرد و ئەم جۆرە کردەوانەی بە داپڵۆسین و دیکتاتۆریەت و هەڕەشەی هەرزەکارانە لە قەڵەم دا، بەرپرسەکە بەشێوەیەکی ناشایستە وەك ئەوەی هەڵسوکەوت لەگەڵ کەمەڵێك دەستگێڕی ناو بازاڕ بکات، کە سەرپێچییەکیان کردبێت، ئەمەی بەڕێ کرد. ئەنجام ئەوانی تریش گەڕانەوە و پەرتەیان لێ کرد. کەمال غەمبارم وەك پیاوە گەورەکانی ناو مێژوو، لە خاڵی هەڵوەستدا بینی، وەك مەیدانخوازییەك ڕووی تێ کردم و گوتی: سەرکەشی شاعیریەتی لێرەوە دەردەکەوێت، واتە: مەیموون لە هەڵوەستدا بوو بە مرۆڤ. منیش بە دوودڵی بڕیارم دا بچم و گوتم: چی دەبێت با ببێت، ئەگەر باجی سەریش بێت. لەم ڕووداوەدا لە پاڵ توانای ئەدەبی، ئەوەم بۆ دەرکەوت، کەمال غەمبار پیاوی هەڵوەست و ئەدیبێکی بە جەرگ و چاونەترس و واقیعییە و خاوەن قسەی خۆیەتی. ئیدی لەم چرکەساتە بەدواوە بووە جێگای هەموو بڕوایەکی من و برا و پشت و پەنام، باشیش لە بیرکردنەوەی خۆمان گەیشتم و دەبێت کەسایەتی ئەدەبیمان بەسەر هەموو ئاستەنگێکدا سەر بخەین و گەشەی پێبدەین.

چووینە گەراج و قەمەرەیەکی تایبەتمان گرت. لە بازگەی: (هەولێر – مەسیف)دا ڕێگایان لێگرتین و ئێمەیان گەڕاندەوە. برادەرێکی نزیکی خۆم لە بازگەکەدا بینی، کە زۆر هۆگری شیعرەکانی من بوو، بەتایبەتی بە دوو شیعرم: (چنگەڵنەی سیپان و هەناسەی شاخ)، کە لە ژمارە (2)ی بڵاوکراوەی (ئاسۆس)، گەلاوێژی 1984دا، بڵاوکراوەتەوە. شیعری: (دابارین)، لە ژمارە (43)ی گۆڤاری (کاروان)، نیسانی 1986دا، بڵاوکراوەتەوە. لە یادی بەردومانی دە ساڵەی قەڵادزێدا نووسیومە. ئەو برادەرەم شانۆکار و قوتابی کۆلێژی کارگێڕی و ئابووری بوو، ناوی (موحسین) بوو، شانۆ و کۆلێژی بەجێ هێشتبوو ببووە چەکدار، شەڕی ناوخۆی دەکرد. بەداخەوە هەر لە هەمان بازگەدا بە تۆپی دوورهاوێژ بووە قوربانی. بەمنی گوت: ئەگەر بە تەنیا دەچیت ڕێگات دەدەم. منیش پیاوەتییەکەم ڕەت کردەوە و پێمگوت: (ئەوە لە خەسڵەتی ڕۆشنبیری داماڵدراون). ئەم وەك بەرپرسەکەی تر هیچ قسەیەکی نابەجێی نەکرد. تەنیا گوتی: لە نیازی خۆتەوە تەماشای خەڵکی دیکە مەکە، ئەدیبەکانیش بەشێکیان سیاسەت دەکەن، منیش زۆر بە ڕاشکاوانە گوتم: من حەز لە هونەری سیاسەت ناکەم و ببڕای ببێیش وەك پراکتیك بەلایەوە ناچم، بەڵام هەوڵدەدەم جیهانبینیی سیاسیم هەبێت، داهێنان هونەری ڕۆحە، شیعریش ڕۆحی هونەر و مرۆڤە. من حەز لە هونەری شیعر دەکەم و تا ماوم خزمەتکاریم، بەڵام بەڕووی

دەسەڵاتی ڕۆشنبیریی ڕەسمی هەڵدەشاخێم و نابووتی دەکەم.
خوێندەوارێکی وردی ئەدەبیات بوو، بە تایبەتی ئەدەبی بارگاویکراو بە سیاسەت و هەڵچوونی شۆڕشگێڕانە. بەمنی دەگوت: تۆ نەگەشبینی، نەڕەشبینی. منیش دەمگوت: نەگەشبینم، نەڕەشبینم. شیعری من لە پەراوێزی هەردووکیاندا بەڕێوەدەچێت، ئێستاش چەند کتێبێکم، هەردوو بەرگی: (داغستانی مەن)ی ڕەسووڵ هەمزەتۆف. وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: (عەزیز گەردی) و دوو ڕۆمانی: (حسام بەرزنجی)، 1 – زەلیل. 2 – کانگای بەڵا و ڕۆمانی: (دایک)ی مەکسیم گۆرکی. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: (کەریمی حسامی) لە کتێبخانەکەیدا مایەوە. ئەو برادەرەم لە ڕێگای شاعیر: (قادر ئیبراهیم مینە)وە ناسی، کە خاوەنی بەهرە و توانایەکی شاراوە بوو، بەداخەوە مەکینەی زاڵمی سیاسەت قادری هاڕی، ئێستا هیچ توانایەکی شیعری تێدا نەماوە، (بەداخەوە). نەچووە بچێت، جارێکی تر ناولەپی خۆی بەن بکاتەوە و کۆمەڵێک ئەستێرەی تر هەڵداتە ئاسمان.
ئەوەی وەك بیرەوەری لام مایەوە هەر لە گەراج پارەی شوفێرەکەمان دا، کە بە مشتومڕی ئێمە و بازگەی زانی، جوامێرانە ئێمەی هەریەك هێنایەوە پێش ماڵی خۆمان و پارەکەشی بۆ گەڕاندینەوە.
لەوکاتە کورتەی لەگەڵیدا بووین، کاسێتێکی: (حەسەن گەرمیانی) خستبووە سەر موسەجیلەکەی، لەناو دەنگ و ئاواز و ئەدای گۆرانی (کەمەرە شل)دا نقووم ببووم، کە هاتمە خوارەوە سوپاسیم کرد. کاسێتەکەی وەك دیاری پێ بەخشیم، هەوڵم دا لێی وەرنەگرم. گوتی: بازگە دڵی ئێوەی شکاند، تۆش دڵی من مەشکێنە، حەسەن گەرمیانی گۆرانیبێژێکە فۆلکلۆر بە ڕەسەنایەتی فۆلکلۆر دەڵێتەوە و دەگمەنە، لەخۆوە دروست نەبووە. بۆ ئەوەی دەسەڵاتێك، یان تیپێکی مۆسیقی، یان کەسێك بەرزی بکاتەوە، بە خۆی دەفڕێت و ئاسمانەکە بۆ ئەوەی خەڵکانی تریشی تێدا بفڕێت. لەم بۆنەیەدا بەشێك لە ئەدیبان گەیشتبوون و گۆڤاری تەڕامانیان بەسەردا بەش کرابوو، لە دانیشتنی ناوخۆیاندا گفتوگۆیەك لەبارەی شیعرێکی من و شیعرێکی: (حەسیب قەرەداخی) لە نێوان: (قەرەداخی و حەمە کەریم عارف) دروست دەبێت، کە لە ژمارە (1)ی گۆڤاری (تەڕامان – ڕامان)، تەمووزی 1996دا، بڵاوکراونەتەوە. شیعرەکەی ئەو بە ناونیشانی: (فەجری عەشق) و شیعرەکەی منیش بە ناونیشانی: (دروودی ئاوێنە).
(حەمە کەریم عارف) لە گفتوگۆکەیدا بەراوردێك لە نێوان هەردوو شیعرەکەدا دەکات. قەرەداخیش دەماری دەگیرێ و بەراوردکردنەکەی پێ قبووڵ ناکرێت. هەڵزەقینەوەی لا دروست دەبێت. وەك: (فەیسەڵ دەهاتی) بۆی گەڕامەوە تانەیەکی ڕاست و چەپیش لە ئەزموونی من و تەواوی لاوان دەدات. لەکاتی گفتوگۆ و هەمان دانیشتنیدا: (محەمەد عومەر

عوسمان) داوا لە: (ع. ح. ب) دەكات گفتوگۆیەكی ئەدەبی بۆ گۆڤاری
ڕامان، لەگەڵدا ئەنجام بدات. قەرەداخیش بە: (ع. ح. ب) دەڵێت: (بە
تەمومژ و سەرلێشێوان ئاماژە بە شیعرەكەی سەباح بدە). ئەویش
لایەنگری بۆچوونەكەی دەبێت و داواكەی بەجێ دەهێنێت. چاوپێكەوتنەكە
لە ژمارە (3)ی گۆڤاری ڕامان، 5ی ئەیلوولی 1996دا، بڵاوكراوەتەوە
و تێیدا دەڵێت: (شیعرێك من تێینەگەم بە شیعری دانانێم. ئێستە هەر
لە ژمارەیەكی ڕاماندا شیعرێكی: (سەباح ڕەنجدەر)م بەرچاوكەوت.
لەوانەیە هەیە بڵێ ئەمە چاكترین شیعرە، بەڵام ئەو تەمومژە من لێی
تێناگەم، بە مەرجێ ساڵەهای ساڵە شیعر دەنووسم و دەخوێنمەوە.)
یەك لە ئامادەبووان: (عەبدوڵڵا تاهیر بەرزنجی)، كە ڕەخنەگرێكی
خاوەن میتۆدە، بەم ه□□س□وكەوتە دڵتوند دەبێت و لە خەسڵەتی
ڕۆشنبیری دای□ماڵێت، پاش ئەوەی ڕووبەڕوو سەركۆنەی ئەم داوا و
بەڵێیەی هەردووكیان دەكات، پێی ڕاگەیاندم: ع. ح. ب هیچ بەرهەمی
تۆی نەخوێندووەتەوە، بگرە هەر ناویشتی بەرچاو نەكەوتووە. ئەم
لەخانەی ئەدەب دەرچوونەی پێی كراوە، وەك هەڵوێستی داكۆكی و
ه□□□ز□قینەوە و كاردانەوە و دژە دیاردەیەك بوو، بەرانبەر
بەراوردكردن و گفتوگۆیەكە. بۆچوونی جیاواز و جۆراوجۆر پەیوەندی
بە ڕایەڵ و تانوپۆی شیعرەكە، خۆیەوە هەیە. بوار دەڕەخسێنێ بۆ
لێكدانەوە و بەراوردی جیا جیا.
ماوەیەكی بەسەرچوو، لە ڕێكەوتی 16/6/1997دا، لە هەولێر لە هۆڵی
میدیادا: (ع. ح. ب) میوانی بۆنەیەكی ئەدەبی بوو، (من و بۆتان
جەلال و دانا عەلی سەعید) خۆمان پێی ناساند و وێنەمان لەگەڵدا
گرت. ئێستا وێنەكە لە ئەلبوومی مندايە. وەك مەبەست لەگەڵی وەستام
و گفتوگۆیەكی كورتمان لەبارەی ئەدەبدا كرد. وەك مەبەست و بە
دیاریكراوی ئەوەم لەگەڵدا باس كرد، تەمومژ پێداویستییەكی
ئێستێتیكییە و هێزێكی خوڵقێنەرە، هیچ شیعرێكی نەمریش لە تەمومژ
خاڵی نییە. ئەوەی تۆ مەبەست□، لێڵییە، لێڵیش لە بایەخی
لێكدانەوەی داهێنەرانە دووركـەوتووەتەوە. ماكی داهێنان نییە.
بابـەتی چاوپێكەوتنەكەیم هێنایە پێشەوە و گوتم: مامۆستا لەو
چاوپێكەوتنەی لە گۆڤاری ڕاماندا بڵاوكراوەتەوە وەك شاعیرێك
ئاماژە بەمن دەدەیت، كەچی من چیرۆك دەنووسم، قەت شیعرم
نەنووسیوە. ئەمیش تەزبیحێكی دەنك گەورەی بەدەستەوە بوو، بەدەم
پەنجە جووڵاندنەوە ڕووی لەمن وەرگێڕا و بە قووڵایییەكی زۆرەوە
گوتی: (ئەی بۆ وایان گوت).
لە ناوەرۆك و جەوهەری خۆیدا دانی پێدانا و لە ڕاستییەكە تەواو
دڵنیابووم. منیش بۆچوونی خۆمم بە پاكی و ڕاشكاوانە گوت و گوتم:
ئەگەر ئەدەبت باش ناسیبێت، چۆن دەتوانیت مەودایەك وەربگری و

بچوونکی ج بی لم شوی دربیت. دم ئشاند. (گیانی
گیانان: داوای بووردن لم دئشان و هموو دئشانکان دکم.)
ماوی چند سالکی بسرداچوو ل همان گقاردا: (ئازاد عبدولواحید) چاوپکوتنکی دیکی ل ژمار (33)، 5ی ئازاری 1999 لگدا ئنجام داو، لودا دت: (ل هولر (کریم دشتی) دبینم شتی جوانی هی، (سباح نجدر) شتی باش دنووس).
ئی شیعر: چیایکی چند هستی و چندیش بر گوللی کور و دمانچی ئاوی دراوی. نگ خنگرك، یان خونرك وك شاعیرکی ب ئزموون، ک نیو سدی شیعر دنووست، گوی ل بگرت. نگیش ل چاوپکوتنی دووامیشیدا منی نخوندبتو و برهمی نناسیبم. تنیا ب پاساودانوی بچوونی یکمی، بچوونی دووی دابت، ل برئوی من بهبردنکیم زانیو.
نناسین و بچوون لباری یکتری دان، میدانی کوشتنی یکتریی.
ل کاتکدا ئم خا ل ژیانی ئدبیی خم دهنمو یاد و ئوش دزانم. ئو وردی بیروریانی پناگی حن و ختی تدا دبینیت، چن یشتووی و چنیش دانیشتووی. چنیش خت ل ماوکاندا دناسیتو. هقیقتی ماوکان چی بوون ب گشی حیت و خلادان ل زمانی دستم. ب دیاریکراوی مبستم ئو بپرسم: دب هی چی بت کسك بچت ژر کاریگری بچوونی کسکی دی و خاونی پوری خی نبت، یان پور ونکردن چ بارودخکی خنکنر ب بچوون.
ک پویستی ئم نووسین خرشاندمی، ب باش ناسینی، توای دیوانکیم خوندو، ک سای 2013 بوبرتی چاپ و باوکردنوی سلمانی ل 850 لاپی قوار گوردا چاپی کردوو.
شاعیرکی زر ئاساییی، ب زمانکی میللی نووسیویتی، ل ووی شوازی نووسینیش ساد و خاو. ل شاعیرانی نوی خی وك: دیلان، کامران موکری، هردی، کاکی فلاح … تاد، ل هموویان ناکارا و بکاریگرتر. قووایی بیرکردنوی کم تدای و تنک، ئگر ل هندك د و کپلشدا قووایی بیرکردنوشی تدابت، کم لناو بیرکردنوکیدا دمنتو و نایگینت باری تامان و خبینییکی داهنرانن، بجی دهت.
سرتای شیعری: (شو)ی خاکی ئستتیکیی ب بیکگیشتنی شیعر و مرق و دخی ئستتیکی مرق لناو شیعردا، بام ل ناواستیدا سیاست دهنت ناو و هست ئستتیکییک لناو دبات و دبت (مانا و گواستنو)، ئمش جرک ل ناشارزایی ئستتیکای ئدبیدا. ل ئدبی ئستتیکیدا زمان تنیا مانای، گواستنو نیی.

فریشتەی خەم سەری سوڕماوە ئەمشەو
ئەوەندەی خەم بەم و بەو داوە ئەمشەو
لەبەر لەشاوی تیپی مەینەتیدا
سوپاسی خۆشی شکستی داوە ئەمشەو

من بەو زمانە دەنووسم، کە پێی دەگریێم، لە ڕێگای هەست و هەناسەی قووڵی زمان و (پەرتاو – شەتەحات)ی سەفییانەوەش نەکەوتمە ژێر کاریگەریی باوخوازی بەشێك لە شیعری کوردییەوە، جیاوازم لە: (ئامانج) و (ئەستێتیکا) و (ئاراستە)دا، شیعری ئاوەتە: جیاوازە لە شیعری قوڕگ. شیعری ئاوەتە پەیوەندییەکی داهێنەرانە لە نێوان زەینی (خوێنەر) و زەینی (نووسەر) دروست دەکات، کەواتە: شێواز و بیرکردنەوەم لە نموونە باوخوازەکەی شیعری کوردییەوە نییە. بۆیە پرسی تێنەگەیشتن و تێگەیشتن. ویست و داوایەکە لە شێوازی باوخوازدا. پەیوەندی بە چێژەوە نییە. چێژ، خۆشی لە بە ئاکام گەیشتن وەردەگرێت. ئەوەندەی پەیوەندی بە (پێکهاتەی نوێ) و (بوون) و (چییەتی)یەوەیە، پێکهاتەی نوێ و بوون و چییەتی، خۆیان ناوەند و تەوەرەکن و بەرەو قووڵایت دەبەن و لە ناخەوە هەوڵدەدەن دیدی باوخواز و گوێی باوخواز بگۆڕن و ئاگایییەکی ئەندازەییت بدەنە، کە چۆن مامەڵە لەگەڵ بارودۆخی ئەم پێکهاتە نوێیە و بوون و چییەتییەوە بکەیت، ڕوانینی بابەت و هێزی جیاوازی دەق لە ڕێگای سەسەی ڕۆحی زمانەوە ببینیت.

پووشکین فەرموویەتی:

ئەگەر ژین درۆی لەگەڵدا کردی
خەفەت مەچێژە و دەست نەڕەنجە.
لەڕۆژی ڕەشا. باوەڕت وابێ،
کە هێندە نابا خەونت دێتەجێ.

دە بە دواڕۆژ لەدڵدا.
ئێستای مرۆق خەم و ژانە.
ههرچی هەیە ڕادەبوورێ
ڕابردووش هەمیشە جوانە!

پاشکۆی عێراق: ژمارە (45)، ئهیلوول و تشرینی یەکەمی 1981 ل:16

هێزی نزا لەم شیعرە وەردەگرم و ئەم داوایە لە هێزی نادیار و هەبوونی ڕاستەقینە دەکەم، ئەوەی وەك دوژمنیش هەڵسوکەوتی لەگەڵدا کردووم من لێی دەبوورم و لەگەڵیدا دەچمە ناو سێبەر و هەتاوی سروشت و بەخششی هێزی نادیار و هەبوونی ڕاستەقینە. لەگەڵ هێزی

ڕووخێنەری ئەدەبیشدا ناجەنگم، چونکە ئەو بڕوایەم هەیە داهێنەر دەکوژرێت، بەڵام ناڕووخێندرێت. جەنگی ئەوی دی سەبارەت بە داهێنەر، جەنگ نییە. قەواڵەی بەتاڵە.
هەموومان دەڕۆین، تەنیا ژیان بە زیندوویی دەمێنێتەوە، پاش مردنمان ژیان. بە وردی، زۆر بە وردی دەمانبینێت و پارسەنگمان دادەنێت. سەرەتا ئەم بۆچوونەم لە: (ع. ح. ب)دا خوێندەوە، سنوورە فراوانەکانم لا بچووك بوونەوە. هەستم بە غەدرێك کرد، وامزانی دەستم لێ بەرزکراوەتەوە بۆ لێدان، بەڵام ئێستا، بیست ساڵی بەسەردا تێپەڕیوە. نۆزدە ساڵیش بەسەر کۆچی دوایی: (حەسیب قەرەداخی)، شازدە ساڵیش بەسەر کۆچی دوایی: (ع. ح. ب)، تاسەی ئەوە دەکەم، وەك چۆن دەست و دڵت دەکەیت بە چەترێك و بەسەری دڵشکاوێکدا هەڵیدەدەیت، هەم خۆت و هەم دڵشکاوەکە دەچنە ناو سێبەر و هەتاوی سروشت و بەخششی هێزی نادیار و هەبوونی ڕاستەقینە. هەزار جار لەوە زیاتر، تاسە لە هەموو هەستەکانم پ□د□دا، بەم درەنگی شەوە، ساتەوەختی ئەم نووسینە، بچم دەست بەسەر ک□□□کانیان دابهێنم و بە خۆڵی گۆڕەکانیان تەیەمومێك بەجێ بهێنم و شەونوێژێك بکەم. نوێژی شیعر و ئەوپەڕی داهێنان. ئەی هێزی نادیار و هەبوونی ڕاستەقینە، بمگەیەنە ئەو بارەی داوای دەکەم.

حوزەیرانی 2016 هەولێر

ناوی کتێب: پەپوولە باڵشکاوەکان ...نووسیین: ئەمحەد کامەران

بابەت: ن□قل□ت
چاپی یەکەم:2020
ژمارەی الپەڕە:75
ژمارەی وشە:085,9
چاپ و بڵاوکردنەوە:ناوەندی سارا

ژمارەی سپاردن: (1937

[بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێر□ بکەن ....]

قورئان لە خەلیفە عوسمان کوڕی عەفانەوە بۆ ڤلادیمێر لینین ! ... سەردار عەبدوڵا حەمە

ئەم ناو نیشانە جێگەی سەر سوڕمانە منیش هەوڵ ئەدەم لەم کورتە نوسینەدا ئەوە ڕوون بکەمەوە و لەو سەر سوڕمانیەتان بێنمە دەرەوە .

دووساڵ پێشتریش لە ووتارێکمدا ئاماژەم بەم مەسەل□ی□ □ کردووە وەک هەڵویستی لینین لە بارەی ئیسلامەوە بەڵام ئەم جارە هەوڵ ئەدەم تایبەت تر ل□م□سەلەیە بدوێم تا زیاتر ئەوە ڕوون بێتەوە سۆشیالیزم چەندە ئازادیەکی بێ سنوری هەیە بۆ بیرواڕاکانی کۆم□□گ چ بۆ بیرو□ای ئایینی بێ یانائایینی . واتە ئەو ئازادیەی لەم سیستەمەدا هەیە لە هیچ سیستەمێکی تردا نیە .

هەروک مێژووی ئیسلام باس لەوە دەکا کە قورئان لە سەردەمی خەلیفەی سێ یەمی موسڵمانان دا (لە ساڵی٦٥١ زایینیدا وە ١٩ ساڵ پاش مردنیپێغەمبەری ئیسلام بووە) کۆکراوەتەوە کراوە بە کت□ب □ واتە لە لایەن عوسمان کوڕی عەفانەوە بووە . پێنج دانە لەم کتێبە دەنوسر□ت□ ه□ری□ک□یان□ ن□ردرێ بۆ پێنج شاری ئیسلامی، دوو لەو نوسخانە دەمێنی دانەیەکیان لە قەصر قوپ قاپی تورکیا دەبێ دانەکەیشیان لە مەدینە دەبێ کە نوسخ□ی□ئ□سڵی عوسمان کوڕی عەفان خۆی دەبێ. لە پاش مردنی ئەو خەلیفەیە عەلی کوری ئەبوطالیب دەبێتە خەلیفە ئەو نوسخە ئەسلیە دێن□ت□ ب□ کوفە لەعێراق .

کاتێ تەیموری لەنگ ناوچەکە وێران دەکا ئەم نوسخەیە لە مزگەوتی بیبی خانوم لە پایتەختی سەمەر قەند دەپارێزرێ وەک ئاسەوارێکی گرنگیمێژوویی لەوێ دەمێنێتەوە تا ساڵی ١٨٦٨ زاینی .واتە تا ئەو

کاتەی ئیمپراتۆریەتی ڕووسیا سەمەر قەند داگیر دەکا ئەو نوسخەی قورئانە دەبەن بۆ کتێبخانەکەی سان پترسبۆرگ(کە ئەمڕۆ بە کتێبخانەی نیشتمانی رووسی ناسراوە).
لە پاش ئەوەی شۆڕشی سۆشیالیستی ئۆکتۆبەر لە روسیا بە سەرکردایەتی لینین و بەلشەفیەکان بە سەرکەوتن دەگات ، لینین ئازادی دەداتە تەواو ئەو خەڵکانەی روسیا کە لە نەتەوەو ئایینی جیاواز پێک هاتبوون وەزۆربەیان کۆماری سەربەخۆیی لە چواچێوەی یەکێتی سۆڤیەتدا پێک دێنن . یەکێلەوانە کۆماری باشکوردستان بووە ئەو کاتە لینین ئەو نوسخەی قورئانە لە کتێبخانەکە دەردەکات و دەیکاتە دیاری بۆ خەڵکی ئوفا ی سەر بەم کۆمارە(کۆمارە بوو لە ناوچەی ڤۆلڤا ی روسیای ئێستا). پاشان کۆماری تورکستان زۆر داوای ئەم نوسخەیە دەکات تا دەدرێت بەوان لە شاری تەقشەند دائەنرێ و تا ئێستا یش لەوێ ماوە .
زۆرن ئەو مەلاو بانگخوازانەی کۆمۆنیستەکان بەوە تاوانبار دەکەن ئەگەر دەسەڵات بەدەستەوە بگرن ئەوا ئیسلام لە ناو دەبەن و مزگەوتەکان ناهێڵن وقورئان دەسوتێنن کافرو بێ بەزەیین و شتی تریش . ئەوان لەم ڕێگایەوە دەیانەوێ خەڵک کوێرو نادیدە بکەن و مێشکی خەڵکی بەوە پڕ بکەن کەکۆمۆنیستەکان دوژمنی ئەوانن بەڵام پێچەوانەکەی ڕاستە هیچ کەس وەک کۆمۆنیستەکان دەستی خەڵک نین و هیچ سیستەمێکی نەتەوەیی وئایینی وتۆلیتارتی و لیبرالی و دیموکراتی وەک سیستەمی سۆشیالیستی ئازادی بە کۆمەڵگا ناهێنێ . وە ئەوەی بە ناوی سۆشیالیستیەوە ئازادی پێشێل دەکالە بناغەدا سیستەمێکەی سەرمایەداری دەوڵەتی یە و ڕژێمە سیاسیەکەشی دیکتاتۆری بۆرژوازیە نەک دیکتاتۆری پرۆلیتاریا . سیستەمیسۆشیالیستی لە روسیا تەنها ٥ ساڵ ژیاوە بەدوای ئەودا هەرچی ناوی لە خۆی ناوە دەوڵەتی سۆشیالیستی پەیوەندی بەو سیستەمەوە نەبووە.
کۆمۆنیستەکان نایانەوێ لە ڕێگای زەبروزەنگ و توندوتیژی و ترس و تۆقاندنەوە باوەڕی ئایینی خەڵک بگۆڕن بەڵکو لە ڕێگایەکی ئازادەوە دەیانەوێململانە ی بکەن بە شێوەیەکی زانستیانە . کۆمۆنیستەکان دژی داخستنی مزگەوت و سووتاندنی قورئانن وە بەڕێگایەکی ناکۆمۆنیستانەی دەزانن هەر لایەن و کەسێک ئەو کارانە ئەنجام بدات لەگەڵ میتۆدوبەرنامەی کۆمۆنیستەکاندا ناکۆکە .
کۆمەڵگا دەبێ لەو درۆ بەختانەی کە بە کۆمۆنیستەکان دەکرێ ڕزگاری بێ و پاک بکرێتەوە ، هەوڵەکان لەم پەناوەدا دەبێ چێتر بکرێنەوە وە دەبێئەو ڕاستیەش بزانرێ کۆمۆنیستەکان ڕاستگۆترین و پاکترین و شەرافەمەند ترین کەسی کۆمەڵگان و پێشرەون بە گوێینی

ریشەیی بارەدۆخیناهەمواری چینە هەژارو کرێکارو زەحمتکێشەکان بۆ
ژیانێکی شیاو بە ئینسان.

سەردار عەبدوڵا حەمە
١٨ تشرینی یەکەم ی٢٠٢٠
سەرچاوە:

Sent from Yahoo Mail for iPhone

چاودێری ل□ نێو قاوەخانەیەکدا (دوو کورتەشیعر) … شیعری: عەبدوڵا سڵێمان(مەشخەڵ)

چاودێری

ئەمڕۆش دیسان لە ساحەی پاس چاوەڕوانی نەفەرات بووم وەختێ دەرکەوت
وەکو جاران شل و مل و
وەکو ڕۆژان خان و مان بوو هات و سەرکەوت
زووش زووش سەیری مۆبایلەکەی دەستی ئەکرد
هێند خەمڵابوو..لە ژنێکی ڕۆمانسیانی خەیاڵی هەڵبەستی ئەکرد
من پێمخۆش بوو تا ئێوارە لەناو پاس بێ و دانەبەزێ
دڵی سپی و بێگەردی خۆمی بیدەمێ وەک کاغەزێ
پرسی : بەچەند خوولەکی تر دەگەینە لای مەحافەزە
تازە کارم پەیدا کردووە لەژێر چاودێری مودیرم
من نامەوێ دووابکەوم، نەک کارەکەم لەدەست بدەم
چونکە سەرچاوەی بژێوی دوو منداڵ و دایک و باوکێکی زۆر پیرم.

ئەیلوولی ٢٠١٩

ل□ نێو قاوەخانەیەکدا

لەسووچێکی قاوەخانە بێنازەکە لەگەڵ خەیاڵ و قاوەی تاڵ دانیشتبووم
ئەویش هاتە سەرمێزەکە و دیم ڕێک لە بەرامبەرما یە

بە کتێبەکەی دەستم را زانی چۆن بیر دەکەمەوە و چ بڕوایەک لە سەرمایە
باسی شۆڕش و ژیان و کۆمەڵگەی کرد
وەڕسبوونمی هەتا ئاستێکی بەرز برد
سووکایەتی کرد بە ژیان
بێڕێزی کرد بە خەبات و مێژووی ئینسان
ئەیوت جیاوازی لەنێوان سۆشیالیزم و ئەم ژیانە بوونی نییە
کە من هەموو شتێکم بۆ فەراهەم بێ
ئیتر شۆڕش مانای چییە؟
منیش دوا فڕم لە قاوە تاڵەکەمدا و هەستامە پێ
لەم وڵاتە ناسراوەی بە سەرما و بەفر و کڕێوە و تۆف
پەنجەی ناوەڕاستی دەستم پێ نیشاندا و
پێم وت فەک ئۆف

تشرینی یەکەمی ٢٠١٩

تێبینی : ئەم دوو شیعرە لە ڕۆژنامەی ڕێچار ژمارە ٨ ی ساڵی ٢٠٢٠ بڵاو بۆتەوە.

ئەستێرەکان … فەروغی فەروخزاد … و : نەژاد عزیز سورمێ

ئەی ئەستێرەکان ،
کە لە بەرزیی ئاسماندا
بە نیگاتانەوە چاوبز دانیشتوون
ئەی ئەستێرەکانی پشت هەور ،
کە بە دیار دنیای ئێمەوە دانیشتوون .
ئا ، ئەوە منم لە دڵی بێ دەنگی شەودا
نامەی دڵداریی دەدڕێنم
ئەستێرەکان گەر دەهانام بێن
لە خەمی ئەو ، کێشم پێ ئەستێرە دەکەم ..

بۆ دڵی بۆنی وەفای نەکردووە
جەورو ستەمی بێ کۆتایی و بەهانە خۆشترە
عیشوەو نازی زیرەکانە
لە تەك ئەو هاوڕێ خۆپەسندانە خۆشترە

ئەی ئەستێرەکان چی بوو لە نیگای مندا
ئەو خوێن گەرمیی و گۆرانی و ئاوازە مرد ؟
ئاخر چی بوو ئەستێرەکان لە لێوەکانی ئەودا
ئەو ئاخە گەرمانەی دڵداری مرد ؟

جامی بادەم سەرنگون و پێخەفم بەتاڵ
سەرم بەڕووی نامەکانی کردووە
سەرم پی کردووە ، لەناو دێرەکاندا
بۆ شوێنەواری وەفای ئەو بگەڕێم ..

ئەی ئەستێرەکان
مەگەر ئێوەش
لە دووڕوویی و جەفای دانیشتووانی خاك ئاگادارن ؟
بەم چەشنەن لە دڵی ئاسمانییاندا ؟
ئەستێرەکان ، ئەستێرەکانی گەش و پاك ؟

من کە ئەوەی هەیە و نییەم دایە بەر شەق
تا کامی ئەو لە عەشقی خۆمدا حەڵاڵ کەم ..
لەعنەتی خوا لە من بێ ، ئەگەر بێجگە لە جەفا
لەمەڕ زیاتر وەفام بۆ عاشقان هەبێ !

ئەستێرەکان !
ئێوە دڵۆپی فرمێسك ئاسا
سەرتان ناوەتە دامێنی ڕەشی شەوەوە
ئەی ئەو ستێرانەی لە جیهانی نەمریدا
کڵاوڕۆژنەیەکتان کردووەتە ئەم جیهانە ..

ڕۆیشت و خۆشەویستیشی لە دڵمدا هەر ناڕوا
ئەستێرەکان ، ئاخۆ چی بوو منی نەویست ؟
ئەی ئەستێران ، ئەستێرەکان ، ئەستێرەکان
ماڵی ئاوای وێران نەبووی
دڵدارە نەمرەکان لە کوێوەیە ؟

▪ لە (برگذیده اشعار فروغ فرخزاد) چاپی سێیەم

بڕوانە لاپەڕە 21 و 36 .

پرووشەکانی ئەوین ...بەشی دووەم...شیعری: ستیڤان شەمزینی

لەوەتی خۆم ناسیوە عاشقم
بەڵام هیچ عەشقێک وەک خۆشەویستی تۆ
پەڕ و باڵی نەشکاندووم
لەوەتی خۆم ناسیوە ئاشقم
بەڵام ئاگری هیچ عەشقێک وەک خۆشەویستی تۆ
دڵ و ناخی نەسووتاندووم
لەوەتی ئاسمان هەیە من لێی ئەڕوانم
بەڵام فڕینی هیچ باڵندەیەک وەک فڕینی تۆ
لە ناخ و ریشەوە نەیبزواندووم!!

زۆر جار کە سەیری ئاسمان دەکەم
ماتەم دامدەگرێ و پڕم سەیرە
چۆن بەرگەی کشانی ئەو هەموو ئەستێرەی
ناو دڵی گرتووە!
لە ئاسمانی دڵی مندا
تەنیا یەک ئەستێرەی پرشنگدار هەیە
لە ترسی کشانی خەون و خەیاڵم لە تاڵ بووە

بیرم نایەت چۆن و کەی عاشقت بووم
تەنها ئەوەندە دەزانم
بوونی من لەو ساتەوە دەستپێدەکا
لە تۆدا بە هەمیشە خۆم دەزیێوە
بیرم نەماوە چۆن و کەی ئاشقت بووم
هەر ئەوەندەم لە بیرە

گڕکانێک لە دڵما تەقی□وە و
بۆ ئەبەد خۆم لە تۆدا ون کرد

من وا راهاتووم تینووێتی چاوم
بە تەماشای باڵای تۆ بشکێنم
من وا راهاتووم لە مەعبەدی دڵی تۆدا
رۆژانە نوێژی عەشق دابەستم
من وا راهاتووم بە ژێی دەنگی تۆ
ژاوەژاوی رۆحم ئارام بکەمەوە
من وا راهاتووم رۆژی سەدجار خۆم بکوژم
بۆ ئەوەی لە باوەشی تۆدا زیندوو ببمەوە

وەکوو چۆن درەخت بە ئاوازی شنەبا سەما دەکا
وەکوو چۆن کێڵگە تاوە باران لە ئامێز ئەگرێ
وەکوو چۆن زەوی بە دەوری خۆردا تەواف دەکا
وەکوو چۆن رووبار دەڕژێتە باوەشی دەریاوە
منیش بە هەناسەکانی تۆ سەما دەکەم
ئازارەکانت لە ئامێز ئەگرم و
بە دەوری باڵاتدا تەواف ئەکەم
دواتریش بە هێمنی ئەڕژێمە چارەنووستەوە

دڵم وەک دەریا
بەرەو کەناری تۆ شەپۆل دەدا
رۆحم وەک باڵندە
بەرەو ئاسمانی تۆ دەفڕێ
هەناسەم وەک خوێنی شەهید
بۆ یادی تۆ هەنسکی لێ دەتکێ
جەستەم وەک داربەڕوو□ک
دەیەوێ لە باوەشی تۆدا بڕوێ
شیعرەکانیشم وەک هاوارێک
بەناو بێدەنگی تۆدا تێدەپەڕێ

تۆ لە فریشتەوە فێری جوانی بووی
لە باخچەوە دڵنەرمی و لە دەریاوە ئەوین
تۆ لە ئازارەوە فێری بێدەنگی بووی
لە شاخەوە خۆراگڕی و لە منیشەوە عەشق

عیشقێ بێ وشە … شیعر/کـــــاوە عوسمان عومەر

(1)

قورسە تێبگەین
لە عیشقی پەروانەیەک بۆ گڕ
هەروەک قورسە لەوە بگەین
بۆ وەک جگەرەیەک
تا دوای وەرینی کۆتا سوتوو
دڵێک بۆ دڵێکی تر..
ئەبێتە سوتماک

(٢)

تاسەی رۆشتنێ،
هێشتا لە هەیوانەکا
لە زەنگێکی وەڕسکەر زیاتر
دەنگ ئەداتەوە
خۆ عیسایەکی تر
لە خاچ نەدراوەتەوە
چما ئەم هەموو زەنگە زەنگە
مێشکی شاعیرێک،،
ئەزرنگێنێتەوە

(٣)

بێ وشە..
ئەم جارە عیشق ئەکەین

مەرج نیە
شتیش بۆ یەک بنوسین
با نمە سارد و
و گەڵا وەریوەکان
وورتەی لێومان بن
شەپۆل پیانۆی ،،
سەر زەریای تەنیایی و
ڕەش□ باش
قەڵەمی سەر نامەی رێگا
مەلێکیش
لە سۆراخی گۆمی ..
ئەرخەوانی دڵێکا
لە چاومانا بگەڕێ

لە سلێمانی یەوە بۆ پۆڵۆنیا ١٩٣٩ هەتا ٢٠٢٠ کۆچی ئەبەدی تێکۆشەری شیوعی هاوڕێ عەلی غەفور

فەهد گردەوانی

بە کۆچی دوایی سیاسەتمەدار و تێکۆشەر کاک عەلی صالح غەفور ، ئەو ژانە گەورەیە تووشی هەمووان بوو. هەریەکێک لە نزیکەوە ئەو مرۆڤە دڵگەورەیەی ناسیبێ ، خۆشی ویستووە و ڕیزی بۆ داناوە ، ئاخر خۆ کاک عەلی بۆخۆی هەمووانی خۆشدەویست .

لە سلێمانی یەوە کە لە خێزانێکی هەبوون لەدایک دەبێت ، قوتابخانەی سەرەتایی و ناوەندی و پاشان مامۆستایان تەواودەکات و ماوەیەکی کەم لە گوندەکانی لای عەربەت دەبیتە مامۆستا .

لە پاش تێکشاندنی پاشایەتی لە عێراق و شۆڕشی ١٤ تەمووز کاک عەلی تێکۆشانی لە ڕیزی حزبی شیوعی عێراق دەستپێدەکا و لەبەر زیرەکی

دەبێتە سەرۆکی لقی سلێمانی یەکێتی گشتی قوتابیانی عێراقی .
ئەو تێکۆشانەی کاک عەلی لە ڕیزەکانی قوتابیان دەبێتە هۆی ئەوەی لەلایەن دەسەڵاتەوە دووچاری ئەشکەنجە و ڕاونان بێت . لە کۆبوونەوەکی فرەواندا داوا دەکا کە داوا لە رژێمی قاسم بکرێت بوردومانی کوردستان ڕابگیرێت . پەیوەندی حزبی لەگەر شاعیری پێشکەوتووخواز ونوێخواز [جەلالی میرزا کەریم] بوو . گەلێک جار باسی ئەو شاعیرە نوێخوازەی بۆ دەکردم و چۆن چالاکی یەکانی لە ریزی حزبمان حزبی شیوعی عێراقی ئەنجام دەدا ، بە بەختی من لە یەکەم سەفەری گەڕانەوەم پاش ڕاپەڕین شاعیر و نووسەر جەلالی میرزا کەریمی هەردەم زیندووم لە بارەگای [رۆژنامەی ڕێگای کوردستان] لەتەک مامۆستا [فەتاح تەفیق ناسراو بە مەلاحەسن]ی هەردەم زیندوو بینییەوە ، وای لەو دیدارە خۆشە و پاش ئەوەی گەڕامەوە سوێد ، کاک جەلال کۆچی کرد و شیعر ونووسین وبیرەوەری یەکانی خستە ژێر گڵ . زۆرجار لەگەر کاک عەلی باسی ئەو تێکۆشەرەمان دەکرد و باسی شیعر ونووسینەکانی .
حزب بۆ پەروەردەکردنی کادیر و تەواوکردنی خوێندن هەمووساڵ چەند قوتابی یەکی ڕەوانەی دەرەوە دەکرد بۆ تەواوکردنی خوێندن ، یەکێک لەو قوتابیانە کاک عەلی غەفور بوو. ساڵی ١٩٦٢ بۆ تەواوکردنی خوێندن گەشتی ژیانی بووە پۆڵۆنیا . هەر لەو وڵاتەش بڕوانامەی بەدەست هێنا و پاشان لەگەر کیژێکی پۆڵۆنی کە ناوی [گراژینا]یە هاوسەرگیری دەکات و تاقە کوڕەکیان هەیە بەناوی [ئاڵان] و دوو نەوەیان هەیە بەناوەکانی[ئەزابێلا و قیان] .
کاک عەلی غەفور لە پۆڵۆنیاش بەردەوام دبێت لە تێکۆشاندا لە ریزی حزبمان و کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەوڕوپا . هەر بۆ تێکۆشانی کاک عەلی لقی کۆمەڵە لە پۆڵۆنیا دادەمەزرێنی و بۆ ماوەیەکی زۆر بەخۆی سکرتێری ئەو لقە بووە . لە ریزی حزبشدا بەردەوام بووە لە چاڵاکی و یارمەتی دانی ئەو عێراقی و کوردانەی کە دەگەیشتنە پۆڵۆنیا ، هەردەم هاریکاری دەکردن بۆ تەواو کردنی خوێندن .
کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەوروپا کە ساڵی 1956 دامەزراوە تاقە کۆمەڵەی خوێندکاران بووە ،قوتابیانی لەخۆی کۆکردۆتەوە و تاقە باڵیوزی کورد بووە لە دەرەوە بۆ ئەوەی خەڵکی جیهان بە کورد ئاشنابکات ، کاک عەلی چاڵاکانە بەشداری کۆنگرەکان و فیستیفاڵە جیهانی یەکانی کردووە و بەجلی کوردی شان بەشانی هاوڕێ یەکانی چاڵاکی نواندووە . یەکێک لەو هاوڕێ یانەی هونەرمەندی بەناوبانگ کاک [قادر دیلان] بووە . هەنووکەش لە گوێم دەزرنگێتەوە کە بانگی کاک قادری دەکرد وبە سلێمانیانە ناوی [قادر]ی دەدرکاند ئای پەیوەندی نێوانیان چەند پیرۆز و روحی بوو.

ئەمەی خوێندکارانی گەنج شانازیمان بە هاوڕێ یان قادر دیلان و عەلی غەفور و جوهەر شاوەس و زوهدی داودی و شەرزاد قازی دەکرد ، کە لە تەمەن لە ئێمە گەورەتربوون ، لەگەر ئێمە کۆدەبوونەوە و کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەوڕوپا مەرکەزی پراگ کە سەر بە حزبی شیوعی عێراق بوو، بەڕێوەمان دەبرد.
پارتی مەرکەزی بەرلین و یەکێتی ئەکسا و پاسۆک سەکسە و ئەمەش مەرکەزی پراگ مان هەبوو . لە کۆنگرەی یەکگرتنەوە لە بەرلین ساڵی ١٩٨٩ مەرکەزەکان یەکیان گرتەوە و هەر لایەنی چوار ئەندامی لە دەستەی بەرێوەبەراتی بەرکەوت .
هەتا ئەو یەکگرتنەوە یە لەگەر کاک عەلی غەفور لەدەستەی بەرێوەبەرایەتی کۆمەڵەی خوێندکارن پێکەوە کارمان دەکرد و هەر رۆژ بە رۆژ پەیوەندی مان بەهێزتر دەبوو بەمن بووە براگەورە و بیرەوەری ویادگاری یەکانمان زێدە بوون .
کاک عەلی لە ماوەیەکی زۆر کورتدا خوێن کەوتە مەشکی و کەوتە نەخۆشخانە چاک نەبەوە منیش هەواڵی نەخۆش بوون بێ هۆش بوونەکەم لە ٢٠ ئاب ٢٠٢٠ بڵاوکردەوە ، هەر بەو ئاواتەبووم جارێکی تر گوێم لەدەنگە خۆشەکەی بێتەوە بەڵام بەداخەوە ئیتر مەرگ ڕێگای نەدا .
بەر لەو کارەساتە ، کاک عەلی سەفەری کرد بۆ شاری [کەراکۆڤ] و پیلی دەی گەڕی و زۆریش کەیفخۆش بوو بە سەرکەوتنی ئەو دیداری نەخۆشخانە یە و لەکاتی گەڕانەوەی دا کە ئاڵان کوێیشی لە تەنیشتی بوو گەلێگ پێکەنین و کەیفخوشیمان دەربڕی و بەوەی کە هەتا دە ساڵێیتر ئیتر پێویستی بە گەڕانی دە نی یە و بە قسەخۆشەکانی گووتی زۆرە تا ئەوکاتە منیش گووتم نا چەند دەیەکی تریش دەژیت . کاتێک گەیشتەوە شارەکەی خۆی و ڕۆژانە هەواڵیم دەپرسی کەچی لە خەمی دایکی ئاڵان بوو کە چاوەڕوانی نەشتگەری دەکرد . زۆر بە چاویلکە و پیلی دە و گوێبیستی گویی و پلاتینەکانی قاچ وپشت پێدەکەنین وگاڵتەمان بە مردن دەکرد .
ئاخ و هەزار ئاخ چۆن ئاڵان بەی نووسم بەداخەوە باوکم سەفەری دوایی کرد . باوەڕم نەدەکرد وحەزم دەکرد ئاڵان پێم بڵێ راست نیە وهەر لەهۆشی خۆی چووە ، بەڵام ئاخ وهەزار ئاخ مردن دیسان بووە کارەسات و مەرگی کاک عەلی لێساندین .
بیرت دەکەم کاک عەلی بیری قسەخۆشەکانت دەکەم . ئەی تەکۆشەرە کۆڵنەدەر و دە مەزنەکەی مرۆڤایەتی .
ساڵی ١٩٧٦ کە کۆنگرەی سێیەمی حزبی شیوعی عێراقی لە بەغدا بەسترا کاک عەلی بەشدار بوو بە ناوی [ازادی ماجد] ژمارەی کارتەکەی[٢٠٦] بوو .
کاک عەلی وەکو کەسێکی بیانی کە خزمەتی پۆلەنیای کردووە خەڵاتی

ریزلـێنانی لـەسەرۆکی پۆڵۆنیا وەرگرتووە .
کاک عەلی لـە ۱۸/۹/۲۰۲۰ دڵە مەزنەکەی وەستا وماڵئاوایی لـە دایکی
ئاڵان وئاڵان وهەردوو منداڵەکەی و هاوڕێ یانی کرد .
کاک عەلی لـە ۲٦/۹/۲۰۲۰ لـە شاری ئوڵشتین/پۆڵۆنیا بەخاک سپێردرا.
روحت شاد و یادت زیندوو

فەهد گردەوانی 24/10/2020 ستۆکهـۆڵم